

SCHRIJVEN IS ZAAIEN!

ELKE GENERATIE VAN JONGEREN, DIE voelden voor kunst en literatuur, heeft zich bezig gehouden met de vragen: Bestaat er verband tussen kunst en Christendom (of religie); is er werkelijk Christelijke kunst of leeft alleen kunst van Christenen; kan het genieten van zuivere kunst kwaad, heft kunst niet altijd op, ook al neemt ze je mee naar vuilnisbelt en menselijke verdorvenheid?

Wij, ouderen, hebben die vraagstukken vol harts-tocht en vuur aangesneden in Ons Tijdschrift (begin 1900); de jongeren, die nu weer langzaam ouderen worden, deden het in Opwaartsche wegen.

De tegenwoordige „jongeren” redeneeren honderduit in „Opgang.”

Roerend waren we het eens, met hetgeen een jong schrijver pas proclameerde: „Wij willen de Christelijke kunst weer brengen tot ons volk en ons volk weer tot de Christelijke kunst.” Er moet vernieuwing en verlevendiging komen. Wij schieten als Christenen tekort in de kunst.

Het is goed, dat de jongeren zich weren; het geslacht na hen, dat de literatuur liefheeft, zal op dezelfde manier tekeer gaan tegen het „Manco” net zoo als wij allen hebben gedaan.

Wij, ouderen, zien dat rustig aan, de bezonnenheid komt niet vóór den tijd. Wij v o e l e n en weten, dat God nu eenmaal vrijmachtig de talenten uitdeelt: den één tien, den ander vijf, den derde twee talenten, sommigen krijgen er slechts één. Het „niet vele edelen, niet vele rijken,” geldt op elk gebied. Ofschoon het tóch waar is, dat de Christelijke kunst door alle eeuwen er zijn mag. Wat ligt er in den Bijbel geen schat van eeuwige schoonheid en is De navolging van Christus, Bunyans Christenreis geen klassiek werk?

God vraagt van ons, de talenten, die Hij ons toebedeelde, te gebruiken in Zijn dienst. Genieën zijn er niet veel. Bezitters van tien talenten ook op het gebied der literatuur weinigen. Vijf talenten is al heel mooi. Ook de kleinen met minder gaven zijn tot arbeiden verplicht.

Ik herinner me nog levendig de moedeloosheid uit mijn jongen tijd, wanneer ik opkeek naar groote literaire kunstenaars, naar werk, dat torenhoog boven het mijne uitstak. Maar dan zweepte mij (letterlijk) Jezus' vermaning op. „Waarom dat eene talent in een zweetdoek te begraven? Waarom Mijn eene talent niet uitgezet?”

Laten we bedenken, dat schrijven zaaien is, dat God evengoed Zijn bevruchtenden zegen laat nederdalen over het één als het ander.

Hoevelen zijn niet toegebracht tot de Gemeente Gods door een kunsteloos lied, waarover de literator lacht; door een eenvoudig traktaatje, geschreven uit liefde tot het verlorene!

En, o bittere tegenstelling, hoevelen zijn er verloren gegaan door hooge literaire kunst, die het slechte en gemeene ontwaken deed in een menschenhart?

In „La Presse Médicinale” van 25 Juli 1934, vertelt P. Desfosses van Edgar Poe „het literair wonder,” zelf geestelijk ziek, erfelijk belast, een man, slingerend tus-schen geestdrift en wanhoop, door alcohol en opium gedreven tot een schandelijken levenswandel en hallucinaties, overleden op zijn acht en dertigste jaar in een aanval van delirium tremens. Een uitbeelding van het fantastische, onwerkelijke perverse, ziekelijke! Zijn kunstwerken, doorsijpeld van wanhoop en afgrijzen, zijn gerangschikt onder de klassieken van alle tijden en alle landen!

Schrijven is zaaien! Behalve de duizenden en tien-duizenden zielen, die verslagen zijn door dit gif met hooge kunstwaarde, heeft Edgar Poe kunstenaars als gifmengers geïnspireerd.

Desfosses zegt: „Edgar Poe oefende niet slechts een grooten en blijvenden invloed uit in de Angelsaksische landen, maar ook in Frankrijk: Baudelaire, Mallarmé, Verlaine (dichters), Villiers de l'Isle Adam, Guy de Maupassant, Richepin, Huysmans (vertellers), zij allen lieten zich inspireeren door Poe's bekwaamheid in het uitbeelden van het perverse . . . De invloed van Poe op sommige schrijvers was te grooter, naarmate zij door een of andere pathologische verwantschap in sterker mate voor het ondergaan van dezen invloed vatbaar waren.”

De schrijver van het artikel in La Presse Médicinale zegt: „Hoe boeiend zou het zijn, binnen het ingewikkelde geheel van Poe's literaire werk, het aandeel te kunnen bepalen, dat de vergiften en tuberkelbacillen hebben gespeeld. Nog waarschijnlijker is, dat die vergiften het aanzijn hebben geschonken aan de lange rij dronkaards, hebzuchtigen, moordenaars, krankzinnigen, wier schaduwen door Poe's vertellingen spoken.”

Schrijven is zaaien! Het komt op het innerlijk leven van een auteur aan, of hij een vloek of een zegen zal brengen.

Een merkwaardige foto, genomen op het midden van den dag in Tahiti (Polynesië), waar de schaduwen loodrecht vallen en de palmbladeren zich als sterren op het witte zand afteekenen.

Ontzaglijke verantwoordelijkheid voor ieder, die de pen ter hand neemt. Hoe dichter we bij God leven, hoe meer we biddend werken: hoe geestelijker ons bestaan is, hoe beter werk we zullen voortbrengen. Niet de vraag of we tien of vijf of twee talenten ontvingen beslist voor ons bestaan als auteur.

Het is en blijft een feit, dat menschen als Bunyan en Thomas à Kempis alleen door hun gemeenschap met God en de bezieling des Heiligen Geestes tot het schiepen van hooge Christelijke kunst zijn bekwaamd.

Schrijven is zaaien. Edgar Poe heeft een stroom van vergiften los doen breken over begaafden en onbegaafden. Een bron, die bronnen deed opspuiten. Thomas à Kempis en Bunyan bevredigen nu nog het hart van de meest kunstzinnige grootheid en den eenvoudigsten geloovige. Twee sterke tegenstellingen. Schrijven zonder, schrijven met God!

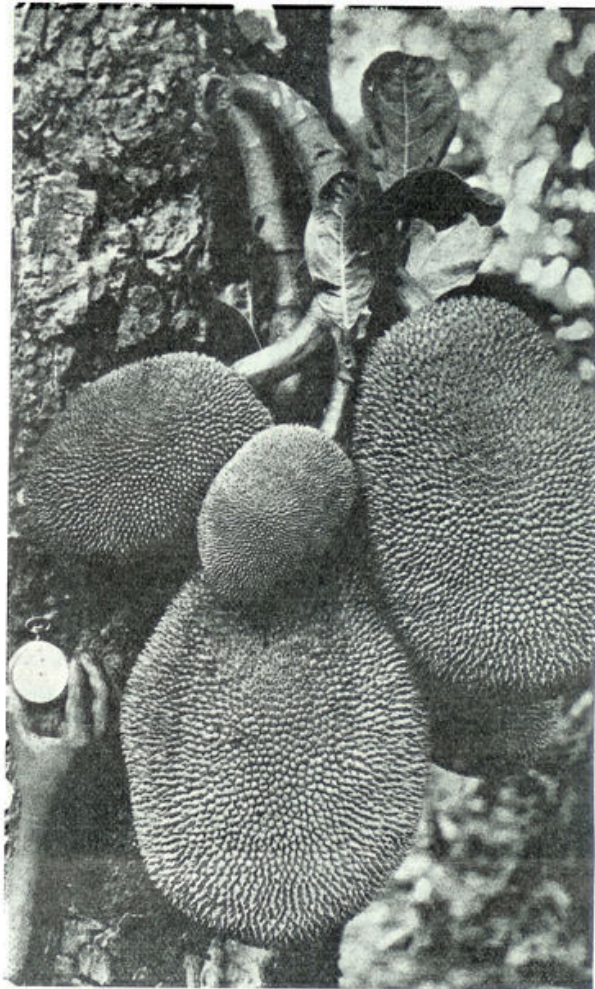
Laten we biddend zaaien. Niet glimlachen noch smaden, wanneer de mensch met één literair talent ook voor God wil getuigen. Zelf kennend ons eigen hart, waarin al het booze der wereld zoo'n geschikt klankbord vindt, vol medelijden met anderen, die geen tegenwicht bezitten tegen Satans aanvallen, vol vurige liefde tot den Heiland, die ons van alle geweld des Satans verlost en zijn leven gaf om ons uit den dood op te wekken in gemeenschap met den Heiligen Geest, die in ons de verworven verlossing beschut en behoudt.

Wij leven in een tijd van geestelijke vergiftiging. De satan neemt krant en tijdschrift en boek, wetenschap en kunst in bezit. Het lijkt een bitter beetje op het Duizendjarig Vrederijk, waarin we (volgens sommige theologen) zouden moeten leven. Integendeel, de verborgenheid der ongerechtigheid openbaart zich, niet het minst in de Pers, in de kunst, vooral de literaire.

Laten wij, die als grooten of als kleinen leiding hebben te geven, steeds dieper beseffen, dat we van elk ijdel woord, ook het gedrukte, rekenschap hebben af te leggen voor Hem, die rechtvaardig zal oordeelen.

Maranatha. In het licht van Jezus' wederkomst gaan we zaaïend voort. Geve God, dat het vuur des Heeren ons werk niet als hout, hooi en stoppelen verteert, maar heiligt.

JOH^a BREEVOORT

De vruchten van den Braziliaanschen Jacaboom, bevattende duizenden zaden, elk zoo groot als een hazelnoot, deze zaden worden geroosterd gegeten.

MUZIEK

DOOR LEO MENS

EEN VRAAG OM IETS OP MUZIKAAL gebied voor Timotheüs!
Eenerzijds voldoe ik gaarne aan dat verzoek, maar anderzijds is het om meer dan één reden moeilijk, om over muziek te „schrijven.”

Niet alleen toch is het onderwerp zoo véél-omvattend, de ideeën daarover zóó veelvuldig, dat het moeilijk is, niet in 'n chaos van gedachten verward te raken, maar, behalve dat, is het niet gemakkelijk, om met woorden te benaderen de dingen, die vaak 't diepst van 's menschen ziele-leven raken kunnen. Want, wie kan, om 'n voorbeeld te geven, het zoo enorm-veel omvattende en het zoo diep-ingrijpende gevoel van „liefde” met woorden benaderen??

Dat zijn dingen, die men zelf doorleven, zelf ervaren moet, en — in veel gevallen spreekt men daar eigenlijk maar liever niet over.

Iets dergelijks is het nu met de omschrijving van „muziek.”

En toch zullen we trachten, zij het dan maar met enkele dingen, iets uit dit zoo rijke leven aan te stippen.

Muziek, wát een kracht kán daarvan uitgaan!

Maakt om te beginnen de Bijbel er niet op tal van plaatsen melding van?

Verschillende profeten toch profeteerden „musiceerend”!

We zien hieruit al, welke magische krachten reeds door de ouden aan rythme en muziek werden toegeschreven.

In Samuëls tijd werd in de profetenscholen de muziek beoefend.

Verhaalt 1 Samuël 10 : 5—13 niet van 'n profetenschaar, die den nieuw gekozen koning Saul begroetten en daarbij waarzegden op cithers, harpen en cymbalen?

2 Kon. 3 : 15 ... En het geschiedde als de speelman op de snaren speelde, dat de hand des Heeren op hem kwam.”

Neem het klassieke voorbeeld van David en Saul!

Waren het niet de tonen van den eenvoudigen, en — we zouden bijna zeggen, juist daardoor zoo in-muzikalen Joden-jongen, die den neurasthenicus tot rust wist te brengen?

De historische kritiek leert dan ook, dat in den tijd toen de psalmen ontstaan zijn, dichtzang- en instrumentale kunst, alsmede gebaar- en bewegingskunst, ten inrigste met elkaar verbonden waren.